

POLSKA

NIEMCY

EUROPA

**POLACY – NIEMCY
WZAJEMNA AKCEPTACJA?**

Polacy w Niemczech. Stan i perspektywy badań

Polnische Zuwanderer in Mittelddeutschland

Niemieckie roszczenia odszkodowawcze

Obywatelstwo osób migrujących do RFN

Integracja społeczna Niemców w Polsce

Edukacja narodowa Jerzego Giedroycia

Zbiory „Berlinki” w Krakowie

Prezydent RFN – Joachim Gauck

Polonia w Niemczech w opinii prasy polskiej i niemieckiej

O czterdziestej rocznicy wizyty Willy’ego Brandta w Warszawie

Polacy w Berlinie

Aspekty życia polskiego w Darmstadt

Ślubicko-Frankfurckie Centrum Kooperacji

Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej

Wychodzenie sobie naprzeciw

O subwencjonowaniu kultury w Niemczech
„Zrozumieć Niemcy”

Oceny i omówienia

2012

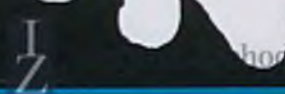
3

(344)

PL ISSN 0033-2437

*Czasopismo
Instytutu
Zachodniego
w Poznaniu*

**PRZEGLĄD
ZACHODNI**

PRZEGLĄD ZACHODNI

KWARTALNIK

SPIS TREŚCI

POLACY – NIEMCY. WZAJEMNA AKCEPTACJA?

ARTYKUŁY

<i>Michał Nowosielski</i> , Polacy w Niemczech. Stan i perspektywy badań	3
<i>Johannes Frackowiak</i> , Polnische Zuwanderer in Mitteleuropa von 1880 bis zur Gegenwart	29
<i>Marzena Pomorska</i> , Niemieckie roszczenia odszkodowawcze. Aspekt polityczno-prawny	47
<i>Bernard Łukański</i> , Utrata obywatelstwa polskiego przez osoby migrujące do RFN	69
<i>Witold Nowak</i> , Bariery integracji społecznej Niemców w Polsce	85
<i>Iwona Hofman</i> , Edukacja narodowa Jerzego Giedroycia. Potrzeba racjonalizacji postaw Polaków wobec sąsiednich narodów	107
<i>Maria Rutowska</i> , Zbiory Pruskiej Biblioteki Państwowej w Krakowie	123
<i>Ernest Kuczyński</i> , Nowy prezydent RFN – Joachim Gauck	141

MATERIAŁY

<i>Andrzej Sakson</i> , Polonia w Niemczech w opinii prasy polskiej i niemieckiej	157
<i>Marta Kasztelan</i> , Prasa polska i niemiecka o czterdziestej rocznicy wizyty kanclerza Willy'ego Brandta w Warszawie	184

RAPORTY

<i>Agnieszka Szczepaniak-Kroll</i> , Polacy w Berlinie – adaptacja, integracja i tożsamość	195
<i>Peter Oliver Loew</i> , Aspekty życia polskiego w Darmstadt. Lokalne studium przypadku	213

PRZEGLĄDY I KOMENTARZE

<i>Joanna Pyrgiel</i> , Słubicko-Frankfurckie Centrum Kooperacji przykładem nowej jakości współdziałania Polaków i Niemców	227
<i>Magdalena Mazik-Gorzelańczyk</i> , Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej – na rzecz wielokulturowego dziedzictwa Górnego Śląska	235
<i>Hubert Owczarek</i> , Aktywność społeczna na rzecz polsko-niemieckiego zblżenia. Wychodzenie sobie naprzeciw	244
<i>Maria Wagińska-Marzec</i> , Debata wokół subwencjonowania kultury w Niemczech	258
<i>Magdalena Kardach</i> , „Zrozumieć Niemcy” – seria wydawnicza	291

OCENY I OMÓWIENIA

Anna Wolff-Powęska, Pamięć – brzemię i uwolnienie. Niemcy wobec nazistowskiej przeszłości (1945-2010) (omów. <i>Henryk Olszewski</i>)	291
„Historie”. Jahrbuch des Zentrums für Historische Forschung Berlin der Polnischen Akademie der Wissenschaften, Folge 1-4 (omów. <i>Zbigniew Mazur</i>)	296
Hans-Dieter Heumann, Hans-Dietrich Genscher. Die Biographie (omów. <i>Aleksandra Kruk</i>)	300
Roger Engelmann, Bernd Florath, Helge Heidemeyer, Daniela Munkel, Arno Polzin, Walter W. Süß (red.), Das MFS-Lexikon. Begriffe, Personen und Strukturen der Staatssicherheit der DDR (omów. <i>Ernest Kuczyński</i>)	304
Gerald Praschl, Roland Jahn. Ein Rebell als Behördenchef (omów. <i>Ernest Kuczyński</i>)	307
Patrik von zur Mühlen, Der friedliebende Staat aller Werktätigen. Vom Aufstieg und Untergang der SED Diktatur (omów. <i>Marek Andrzejewski</i>)	310
Ingo Eser, „Volk, Staat, Gott!": Die deutsche Minderheit in Polen und ihr Schulwesen 1918-1939 (omów. <i>Maria Józwiak</i>)	311
Jerzy Kaczmarek, Gubin i Guben – miasta na pograniczu. Socjologiczne studium sąsiedztwa (omów. <i>Andrzej Sakson</i>)	313
Izabela Piskorek, Der trügerische Glanz der polnischen Krone. Historiographische versus stereotypisierte Wahrnehmung der polnischen Herrscher im deutschsprachigen Schrifttum des 18. Jahrhunderts (omów. <i>Roman Dziergwa</i>)	316

WSPOMNIENIA

<i>Marceli Kosman</i> , Profesor Marian Biskup (1922-2012)	321
--	-----

RADA REDAKCYJNA

Członkowie krajowi: Włodzimierz Anioł, Jan Barcz, Marian Golka, Jerzy Kałużny, Marcei Kosman, Michał Nowosielski (przewodniczący), Aleksander Posern-Zieliński, Jerzy Strzelczyk, Anna Wolff-Powęska

Członkowie zagraniczni: Klaus Bachmann, Stefan Garsztecki, Hans Henning Hahn, Jonathan Huener, Henryka Ilgiewicz, Rudolf Jaworski, Kai Olaf Lang, Guglielmo Meardi, Jaroslav Panek, Klaus Ziemer, Katarzyna Żukowska-Gagelmann

REDAKTORZY TEMATYCZNI:

Przemysław Hauser, Jerzy Kozeński, Tomasz Schramm – historia, Andrzej Kwilecki – socjologia, Hubert Orłowski – nauki o kulturze, Tomasz Rynarzewski – ekonomia

Piotr Jabkowski – redaktor statystyczny
Anna Murawska – redaktor językowy (język polski)
Eberhardt Schulz – redaktor językowy (język niemiecki)
Jonathan Chumas – redaktor językowy (język angielski)

RECENZENCI ZEWNĘTRZNI:

Dieter Bingen, Michał Chmara, Bożena Górczyńska-Przybyłowicz, Bernadette Jonda, Albert Kotowski, Matthias Kneip, Peter Oliver Loew, Hienadź Sahanowicz, Janusz Sawczuk, Janusz J. Węc

KOLEGIUM REDAKCYJNE

Redaktor naczelny: Hanka Dmochowska
Członkowie: Piotr Kalka, Bogdan Koszel, Stanisław Lisiecki
Sekretarz redakcji: Romualda Zwierzycka

Tłumaczenia w języku angielskim: Małgorzata Wiertelwska

Publikacja dofinansowana przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
oraz Stowarzyszenie Instytut Zachodni

Adres redakcji: Instytut Zachodni, 61-854 Poznań, ul. Mostowa 27

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo skracania
i adiustacji tekstów

Wszystkie teksty są indeksowane na stronach internetowych: www.ceeol.com i www.ebscohost.com,
a streszczenia w języku angielskim: www.cejsh.icm.edu.pl

Czasopismo jest recenzowane

Procedura recenzowania oraz informacja dla autorów są dostępne na stronie internetowej.
Redakcja wdrożyła procedurę przeciwdziałania praktykom *ghostwriting* i *guest authorship*
Wersja papierowa pisma jest wersją pierwotną (referencyjną).

WYDAWCA: INSTYTUT ZACHODNI, INSTYTUT NAUKOWO-BADAWCZY
61-854 POZNAŃ, UL. MOSTOWA 27

tel. (061) 852 28 54; fax (061) 852 49 05; e-mail: wydawnictwo@iz.poznan.pl; www.iz.poznan.pl
www.pz.iz.poznan.pl

WYDAWNICTWO I DRUKARNIA UNI-DRUK s.j.
62-030 Luboń, ul. Przemysłowa 13, tel. (0-61) 899 49 49 do 52

INDEKS 371351

INHALT

POLEN UND DEUTSCHE
GEGENSEITIGE AKZEPTANZ?

- Michał Nowosielski*, Der Forschungsstand über die Polen in der BRD
Johannes Frackowiak, Polnische Zuwanderer in Mitteldeutschland von 1880 bis zur Gegenwart
Marzena Pomorska, Deutsche Entschädigungsforderungen unter politischem und rechtlichem Gesichtspunkt
Bernard Łukańko, Der Verlust der polnischen Staatsbürgerschaft bei Auswanderung in die BRD
Witold Nowak, Barrieren für Deutsche bei der gesellschaftlichen Integration in Polen
Iwona Hofman, Die nationale Erziehung von Jerzy Giedroyc. Die Einstellung der Polen zu ihren Nachbarvölkern sollte rational gestaltet werden
Maria Rutowska, Die Sammlungen der Preußischen Bibliothek in Krakau
Ernest Kuczyński, Der neue Bundespräsident – Joachim Gauck
Andrzej Sakson, Die Polonia in Deutschland aus der Sicht der polnischen und der deutschen Presse
Marta Kasztelan, Das Bild des 40. Jahrestages des Besuchs von Bundeskanzler Willy Brandt in Warschau in der polnischen und der deutschen Presse
Agnieszka Szczepaniak-Kroll, Die Polen in Berlin – Adaptation, Integration und Identität
Peter Oliver Loew, Aspekte des polnischen Lebens in Darmstadt. Eine Fallstudie
Joanna Pyrgiel, Das Kooperationszentrum in Frankfurt an der Oder und Stubice – ein Beispiel für die neue Qualität der Zusammenarbeit von Polen und Deutschen
Magdalena Mazik-Gorzelańczyk, Das Haus der Deutsch-Polnischen Zusammenarbeit für multikulturelles Erbe Oberschlesiens
Hubert Owczarek, Gesellschaftliche Aktivität für die Sache der polnisch-deutschen Annäherung. Sich einander entgegenkommen
Maria Wagińska-Marzec, Die Debatte über die Subventionierung von Kultur
Magdalena Kardach, „Um Deutschland zu verstehen“ – eine Verlagsreihe
 Buchbesprechungen

CONTENTS

POLES – GERMANS. MUTUAL ACCEPTANCE?

- Michał Nowosielski*, The State of the Art of Studies on the Polish Diaspora in the FRG
Johannes Frackowiak, Polnische Zuwanderer in Mitteldeutschland von 1880 bis zur Gegenwart
Marzena Pomorska, German Compensation Claims. The Political-Legal Aspect
Bernard Łukańko, The Loss of Polish Citizenship by Persons Migrating to the FRG
Witold Nowak, Barriers to the Social Integration of Germans in Poland
Iwona Hofman, National Education by Jerzy Giedroyc. The Need to Rationalize the Attitudes of Poles towards their Neighbor Nations
Maria Rutowska, The Collections of the Prussian State Library in Cracow
Ernest Kuczyński, New President of the Federal Republic of Germany – Joachim Gauck
Andrzej Sakson, The Polish Diaspora in Germany in the Opinion of the Polish and German Press
Marta Kasztelan, Polish and German Press on the 40th Anniversary of Chancellor Willy Brandt's Visit to Warsaw
Agnieszka Szczepaniak-Kroll, Poles in Berlin – Adaptation, Integration and Identity
Peter Oliver Loew, Aspects of Polish Life in Darmstadt. A Local Case Study
Joanna Pyrgiel, The Stubice-Frankfurt Cooperation Centre – an Example of a New Quality in Interactions between Poles and Germans
Magdalena Mazik-Gorzelańczyk, The House of Polish-German Cooperation for a Multicultural Heritage of Upper Silesia
Hubert Owczarek, Social Initiatives for Friendly Polish-German Relations. Meeting Each Other Halfway
Maria Wagińska-Marzec, A Debate on Subsidizing Culture
Magdalena Kardach, „Understanding Germany” – A Publishing Series